DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-3-79-74>

УДК 378.014.6:005.6

Гелеш А.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ЕКСПЕРТІВ З АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. У статті здійснено обґрунтування змісту навчального спецкурсу для здобувачів вищої освіти з метою удосконалення методики підготовки експертів з акредитації освітніх програм, що здійснюється Національним агентством. З'ясовано, що одними із ключових дискусійних питань в новій акредитаційній системі України на сьогодні є забезпечення Національним агентством необхідної кількості експертів, особливо серед здобувачів вищої освіти. Тож, авторкою пропонується впровадження в навчальний процес здобувачів вищої освіти навчального спецкурсу «Державна система забезпечення якості вищої освіти». Визначено мету та цілі спецкурсу. Матеріал спецкурсу систематизовано та упорядковано за темами так, щоб сформувати у майбутніх фахівців знання із теорії та практики державної системи забезпечення якості вищої освіти згідно європейських стандартів і рекомендацій, а також вміння і навички застосовувати їх у процесі відбору до числа експертів з акредитації освітніх програм Національним агентством.

Ключові слова: Національне агентство, експерт з акредитації освітніх програм, заклад вищої освіти, здобувачі вищої освіти, спецкурс.

Helesh Anna

National University «Lviv Polytechnic»

METHODOLOGY OF TRAINING EXPERTS FOR ACCREDITATION OF EDUCATION PROGRAMS IN UKRAINE: WAYS IMPROVED

Summary. The article substantiates the content of the training special course for higher education applicants in order to improve the methodology of training of experts on accreditation of educational programs, carried out by the National Agency. Considering that one of the key issues in the new accreditation system of Ukraine today is providing the National Agency with the necessary number of experts, especially among higher education applicants, the author proposes the introduction of a special course "State System for Quality Assurance in Higher Education" in the educational process of higher education applicants. The material of the special course is considered according to topics, as to form in future specialists' knowledge of the theory and practice of the state system of quality assurance about higher education in accordance to European standards and recommendations. Also, the ability and skills to apply them in the process of selection to the number of experts for accreditation of educational programs by the National Agency. The proposal for the introduction of this special course will ensure popularization of the latest announcements regarding the competitive selection of experts by the National Agency for Accreditation Expertise of Educational Programs of Higher Education Institutions of Ukraine among Higher Education Applicants. Important criteria for the selection of experts among scientific-pedagogical (scientific) workers are their experience of pedagogical and methodological activity, which is not available to the applicants for higher education. It should, also be noted, that in higher education institutions of Ukraine higher education providers, directly or through student self-government bodies, are little involved in the process of creating, periodically reviewing or improving educational programs and other quality assurance procedures as partners. Equally important indicators for the effective implementation of accreditation examinations of educational programs are knowledge of conceptual provisions in the system of quality assurance in higher education, modern understanding of the peculiarities of the organization of the educational process in higher education institutions, the correct interpretation of the features of the new accreditation system in Ukraine, etc.

Keywords: National agency, expert on accreditation of educational programs, institution of higher education, applicants for higher education, special course.

Постановка проблеми. На сьогодні ключовим елементом акредитації освітніх програм є оцінювання діяльності закладів вищої освіти (ЗВО) за цією програмою незалежною виїзною експертною групою. Експертна група формується для освітньої програми та складається з трьох осіб: двох авторитетних науково-педагогічних (наукових) працівників, у яких є досвід освітньої діяльності за відповідною спеціальністю та одного авторитетного представника студентства, у якого (якої) наявний досвід навчання за цією спеціальністю (в т.ч. аспіранта, якщо йдеться про акредитацію програм третього рівня вищої освіти) [6].

Раніше в Україні, відповідно до положення «Про акредитацію вищих навчальних закладів

і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» [8] та положення «Про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи», затверджених МОН України [5] до здійснення акредитаційних експертиз залучалися провідні фахівці навчальних закладів та наукових установ незалежно від форм власності та підпорядкування, спеціалісти підприємств, установ та організацій, які мали відповідну освіту та кваліфікацію, практичний досвід роботи, володіли необхідними знаннями і навичками та виявляли бажання здійснювати акредитаційну експертизу навчальних закладів. Експертна комісія, яка проводила акредитаційну експертизу навчального закладу з метою визначення відповідності його освітньої діяльності

державним вимогам формувалася і затверджувався МОН України. При цьому експерт повинен був знати ліцензійні умови надання освітніх послуг; державні вимоги, на відповідність яким проводилася акредитаційна експертиза та інші норми в галузі вищої освіти; правові засади створення та діяльності освітніх закладів усіх типів та форм власності; вимоги до організації освітнього процесу; вимоги законодавства щодо ліцензування та акредитації; способи та методи контролю діяльності освітнього закладу; методи оцінки забезпечення освітнього закладу щодо надання освітніх послуг та якості підготовки фахівців тощо.

Не дивлячись на те, що експертна діяльність широко застосовувалася у вищій освіті України, останнім часом відбувається переорієнтація цієї діяльності, яка традиційно виконувала функцію інспектування, на оцінку об'єкта або суб'єкта освітньої системи з метою удосконалення забезпечення її якості. Так, відповідно до чинного положення «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [6] експерт виступає фахівцем, який здійснює акредитаційну експертизу освітньої програми ЗВО.

Експерт з акредитації освітніх програм — це особа, яка володіє потрібними знаннями та навичками, що дають їй змогу ефективно здійснювати оцінювання якості освітніх програм та освітньої діяльності ЗВО за цими програмами та розробляти рекомендації щодо покращення якості вищої освіти за відповідними спеціальностями [6].

Експерт, якому доручена участь в акредитаційній експертизі, оцінює поданий ЗВО звіт про самооцінювання освітньої програми щодо відповідності цієї програми критеріям, викладеним у додатку до положення [4]. Далі експерт вивчає освітню діяльність ЗВО за цією програмою під час виїзду з експертною групою до закладу і на основі зібраної інформації готує звіт з аналізом і пропозиціями щодо покращення якості реалізації відповідної освітньої програми.

Під час здійснення акредитаційної експертизи експерт повинен володіти методами зовнішнього оцінювання якості освітніх програм та освітньої діяльності ЗВО за відповідними програмами, у тому числі вміти:

1. Установлювати відповідність/невідповідність змісту підготовки здобувачів вищої освіти і випускників освітньої програми стандартів вищої освіти.
2. Аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію, що стосується освітньої програми та діяльності закладу за програмою.
3. Проводити аналіз внутрішньої документації ЗВО, пов'язаної з розробленням та реалізацією освітньої програми, а також програм практик, методичних матеріалів, розроблених для реалізації освітньої програми, інших матеріалів, що забезпечують якість освіти тощо.
4. Здійснювати збір інформації шляхом опитування, анкетування, інтерв'ювання та інших методів, а також обробку й узагальнення цієї інформації.
5. Оцінювати різноманітні ресурси ЗВО.
6. Взаємодіяти в процесі проведення акредитаційної експертизи з іншими експертами, Національним агентством, ЗВО.

7. Скласти звіт про результати акредитаційної експертизи.

8. Надавати обґрунтовані висновки за результатами акредитаційної експертизи.

За таких умов виникає потреба у фахівцях, підготовлених до здійснення всебічної акредитаційної експертизи, освітніх програм, процесів та явищ. Такі фахівці повинні володіти інструментарієм експертизи функціонування освітньої сфери в цілому, її взаємодії з іншими сферами суспільства (економічна, політична тощо), експертизи освітніх програм та діяльності ЗВО, за цими програмами, освітнього процесу, стану задоволення рівнем освіти замовниками освітніх послуг та учасниками освітнього процесу (різними групами стейкхолдерів) тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема експертизи в освіті набула актуальності та досліджується вченими вже давно, серед них: Ю. Захира, С. Полянська, О. Дубиніна, Д. Іванов, Е. Вороніна, М. Михайліченко, Л. Макодзей та інші. Проте, у зв'язку із постійними змінами у чинному законодавстві України та з урахування особливостей нової акредитаційної системи, що здійснюється Національним агентством, змінилися вимоги й до експертів з акредитації освітніх програм, порядок відбору та методики їх підготовки, що є малодослідженими на сьогодні.

Основою для написання статті стали нормативні і допоміжні документи, що регулюють методику підготовки та порядок відбору експертів з акредитації освітніх програм, розроблені Національним агентством, власні публікації з попередніх досліджень, які проводилися спільно з представниками Національного агентства.

Метою статті є обґрунтування змісту навчального спецкурсу для здобувачів вищої освіти з метою удосконалення методики підготовки експертів з акредитації освітніх програм, що здійснюється Національним агентством.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні вже існує окремий досвід підготовки експертів з акредитації освітніх програм, яка здійснюється Національним агентством відповідно до Порядку відбору та ведення реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для проведення акредитації освітніх програм [7].

Національним агентством розроблено програму навчання та тестування експертів на предмет наявних в них знань і вмінь, потрібних для проведення акредитаційної експертизи. Програма складається із двох частин: лекційний курс на платформі Prometheus «Експерт з акредитації освітніх програм: онлайн тренінг» та очний тренінг з тестом опісля для кандидатів, які були допущені до навчання та успішно пройшли тест на платформі Prometheus. В результаті, претендентів, які успішно пройшли всі етапи навчання та зарекомендували себе як кваліфіковані експерти з акредитації освітніх програм, Національним агентством проводиться засідання, на якому приймається рішення про включення їх у додаток до реєстру експертів з акредитації освітніх програм.

У попередньому дослідженні [1; 3] авторкою здійснено аналіз сучасного стану кількісних по-

казників експертів з акредитації освітніх програм в Україні. Розкрито зміст програми навчання експертів, яке здійснюється тренерами Національного агентства. На основі отриманих результатів опитування, узагальнено досвід експертів та виявлено ряд найважливіших дискусійних питань під час проведення ними акредитаційних експертиз освітніх програм. Авторкою відзначено, що одними із ключових дискусійних питань в новій акредитаційній системі на сьогодні є забезпечення Національним агентством необхідної кількості експертів, особливо серед здобувачів вищої освіти, а також вдосконалення методики підготовки експертів з акредитації освітніх програм.

Отож, актуальності набуває питання впровадження експертної підготовки здобувачів вищої освіти в навчальний процес вищої школи з метою удосконалення методики підготовки експертів з акредитації освітніх програм, що здійснюється Національним агентством. Авторкою пропонується впровадження в навчальний процес здобувачів вищої освіти навчального спецкурсу «Державна система забезпечення якості вищої освіти» [2].

Мета спецкурсу полягає у наданні майбутнім фахівцям знань, вмінь і навичок із теорії та практики державної системи забезпечення якості вищої освіти згідно європейських стандартів і рекомендацій та управління означеним процесом в ЗВО, а також застосуванні отриманих знань, вмінь і навичок в процесі відбору до числа експертів з акредитації освітніх програм.

Цілі спецкурсу: аналіз актуальності процесу забезпечення якості вищої освіти України на етапі її реформування; дефінітивний аналіз сутності поняття «якість вищої освіти» та характеристика її компонентів; обґрунтування освітніх послуг, що підлягають процедурі ліцензування у сфері вищої освіти; аналіз стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015); загальні відомості про стандарти вищої освіти та структуру освітніх програм ЗВО України; характеристика основних засад та порядку проведення акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти як інструменту зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні; аналіз окремих напрямів діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; формування у студентів умінь творчо аналізувати та критично оцінювати явища і процеси, що відбуваються в системі вищої освіти України та пропонувати шляхи удосконалення щодо забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО; надання студентам окремих знань, умінь та навичок експерта з акредитації освітніх програм Національним агентством; розвиток необхідних soft skills, зокрема: управлінські навички, комунікація в команді, слухання і розуміння співрозмовника, переговори і переконання, прийняття рішень, лідерство, мотивування, крос-культурна взаємодія в команді, вирішення конфліктів тощо.

Ознаки спецкурсу: спецкурс – вибірковий, популяризується серед здобувачів вищої освіти магістерських спеціальностей ЗВО із використанням силабусу навчальної дисципліни; розрахований на 150 годин, 15 із яких розраховані на

лекційні заняття та 15 – на практичні заняття із застосуванням інтерактивних форм та методів роботи; 120 годин відведено на самостійну роботу, в тому числі виконання тестових завдань в середовищі Moodle через мережу Інтернет та виконання контрольної роботи; форма контролю – залік.

Матеріал спецкурсу систематизовано та упорядковано за темами так, щоб сформувати у майбутніх фахівців знання із теорії та практики державної системи забезпечення якості вищої освіти згідно європейських стандартів і рекомендацій, а також вміння і навички застосовувати їх у процесі відбору до числа експертів з акредитації освітніх програм Національним агентством.

Зокрема, тема 1. «Нормативно-правове забезпечення державної системи якості вищої освіти в Україні» забезпечить набуття теоретичних знань щодо основних норм законодавства, що спрямовані на забезпечення якості вищої освіти, а також феномену «якість вищої освіти» та складових системи забезпечення якості вищої освіти в Україні. На практичне заняття здобувачам вищої освіти пропонується: здійснити аналітичний огляд статей з проблеми розвитку вищої освіти на сучасному етапі та на його основі написати есе на тему «Забезпечення якості вищої освіти України: нормативно-правове забезпечення»; підготувати презентацію на тему «Забезпечення якості вищої освіти України: нормативно-правове забезпечення» (5-7 слайдів); скласти тезаурус понять з теми «Забезпечення якості вищої освіти».

На розуміння особливостей процедури ліцензування освітньої діяльності спрямована тема 2. «Ліцензування як частина державної системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти», яка сприяє формуванню знань щодо освітніх послуг, що підлягають процедурі ліцензування у сфері вищої освіти, визначає перелік документів, що підтверджують відповідність ЗВО чинним Ліцензійним вимогам та деталізує особливості кадрових, технологічних та організаційних вимог щодо забезпечення започаткування та провадження освітньої діяльності в Україні. На практичне заняття здобувачам вищої освіти пропонується: здійснити аналітичний огляд нормативних документів та ідентифікувати проблемні моменти, що виникають в ЗВО у процедурі ліцензування на сучасному етапі, на основі чого написати есе на тему «Ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти: проблемні моменти»; підготувати презентацію на тему «Ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти» (5-7 слайдів); Скласти тезаурус понять з теми «Ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти».

На формування знань про Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG) спрямована тема 2. «Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG)». Важливим для здобувачів вищої освіти є розуміння контексту, сфери дії, ключових понять, цілей та принципів Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG-2015), а також стандартів та рекомендацій щодо внутрішнього, зовнішнього забезпечення якості

та агенцій із забезпечення якості. На практичне заняття пропонується: на основі змістового аналізу Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG-2015) скласти перелік індикаторів аналізу якості вищої освіти до одного із стандартів ESG (на вибір); підготувати презентацію на тему «Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG)» (5-7 слайдів) до одного із стандартів ESG (на вибір).

Наступна тема 4. Загальні відомості про Стандарти вищої освіти та структуру освітніх програм ЗВО України є важливою для здобувачів вищої освіти, так як частково формує знання особливостей організації освітнього процесу ЗВО. Зокрема, знання структури розроблення змісту освіти: нормативних документів, визначення поняття «стандарт вищої освіти» та «освітня програма», видів освітніх програм та характеристика їх складових як системи освітніх компонент. На практичне заняття пропонується: на основі вивчення теоретичного матеріалу та змістовного аналізу магістерської освітньої програми, за якою здійснюється навчання здобувачів вищої освіти підготувати «Опис освітньої програми»; навчитися розуміти та читати освітні компоненти навчального плану на прикладі робочого навчального плану до магістерської освітньої програми, за якою здійснюється навчання здобувачів вищої освіти.

Спецкурсом передбачено також вивчення теми 5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: сутність, структура, повноваження та основні напрями діяльності, яка популяризує серед здобувачів вищої освіти загальні відомості про повноваження, склад і структуру Національного агентства, управління та напрями діяльності секретаріату Національного агентства. На практичне заняття пропонується: на основі вивчення теоретичного матеріалу написати есе на тему «Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: сутність, структура, повноваження та основні напрями діяльності» та підготувати презентацію на тему «Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: сутність, структура, повноваження та основні напрями діяльності» (3-5 слайдів).

Після вивчення даної теми, здобувачі вищої освіти отримають знання не тільки про створення та напрями діяльності Національного агентства, але й про актуальні оголошення щодо конкурсного відбору експертів Національним агентством.

На розуміння особливостей процедури акредитації освітніх програм в Україні спрямована тема 6. Акредитація освітніх програм як процедура зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні, яка передбачає формування знань про сутність, мету та завдання акредитації освітніх програм, етапи проведення акредитації Національним агентством, прийняття та оскарження рішень про акредитацію, видачу сертифікату в разі позитивного рішення, а також окремі знання про акредитацію освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти. На практичне заняття пропонується: здійснити аналіз підготовки та етапів

проходження процедури акредитації освітніх програм (на прикладі ЗВО); підготувати презентацію на тему «Акредитація освітніх програм, як процедура зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні» (5-7 слайдів).

Не менш важливими для кожного експерта, якому доручена участь в акредитаційній експертизі освітньої програми ЗВО, є знання про особливості критеріїв оцінювання якості освітніх програм. Адже, ключовим завданням експертної групи є оцінювання поданого ЗВО звіту про самооцінювання освітньої програми на предмет відповідності цієї програми критеріям, викладеним у Положенні про акредитацію освітніх програм. Так, тема 7. Особливості критеріїв оцінювання якості освітніх програм під час акредитації Національним агентством орієнтована на набуття здобувачами вищої освіти знань про кожен із Критеріїв, зокрема: Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання. Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. Критерій 6. Людські ресурси. Критерій 7. Освітні середовище та матеріальні ресурси. Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. Критерій 9. Прозорість та публічність. Критерій 10. Навчання через дослідження. На практичне заняття пропонується проаналізувати два критерії оцінювання якості освітніх програм (на вибір) та підготуватися до групової роботи із ідентифікації необхідних фактів і доказів під час участі в тренінгу.

Зазначимо, що особливістю практичної роботи до цієї теми є проведення двогодинного тренінгу серед здобувачів вищої освіти на тему «Аналіз відомостей про самооцінювання освітньої програми». Метою тренінгу є навчитися ідентифікувати необхідні факти і докази під час групової роботи (3 особи) над проведенням аналізу відомостей про самооцінювання освітньої програми. В ході виконання тренінгу здобувачам вищої освіти пропонується ряд завдань: обговорити відомості про самооцінювання освітньої програми щодо відповідності критеріям (2 критерії), які були розподілені на вашу групу; визначити аспекти, які потребують уточнення; визначити перелік документів, що можуть знадобитись для підтвердження інформації з відомостей про самооцінювання; визначити з ким з представників ЗВО необхідно зустрітись для отримання підтверджень; зазначити, які аспекти освітньої програми можуть бути визначені як кращі практики; спробувати запропонувати шляхи покращення забезпечення якості освітньої програми та ЗВО в цілому. Поставлені завдання здобувачі вищої освіти виконуватимуть із використанням матеріалів відомостей про самооцінювання освітніх програм ЗВО.

На завершення спецкурсу авторкою пропонується тема 8. Незалежні (зовнішні) експерти, які здійснюють акредитаційну експертизу освітніх програм у ЗВО. Завданням цієї теми є, в першу чергу, ознайомлення здобувачів вищої освіти із поняттям експерт з акредитації освітніх

програм, а також порядком відбору, навчання та сертифікації, що здійснюється Національним агентством. Пропонується надати знання щодо прав, обов'язків та відповідальності експертів, що проводять акредитаційну експертизу у ЗВО та виокремити організаційні аспекти роботи експерта з акредитації освітніх програм. На практичне заняття пропонується підготуватися до участі в тренінгу «Програма візиту експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи» та розробити перелік запитань з метою уточнення необхідних фактів і доказів під час виїзної акредитаційної експертизи для різних груп (фокус-груп) стейкхолдерів (на вибір).

Завданнями двогодинного тренінгу «Програма візиту експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи» є: закріпити теоретичні відомості про незалежних (зовнішніх) експертів, які здійснюють акредитаційну експертизу освітніх програм у ЗВО; навчитися складати програму візиту експертної групи під час виїзної акредитаційної експертизи; навчитися формувати перелік запитань з метою уточнення необхідних фактів і доказів під час виїзної акредитаційної експертизи для різних груп (фокус-груп) стейкхолдерів. Такий підхід сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти знань про професійні якості експерта з акредитації освітніх програм, а також правила етичної поведінки експерта під час акредитаційного візиту до ЗВО, дотримання таймінгу та командної роботи в групі.

Результати вивчення даного спецкурсу деталізують такі програмні результати навчання:

Знання:

- сутність поняття «якість вищої освіти» та детичні до нього поняття;
- стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015);
- становлення та розвиток проблеми якості вищої освіти в світовій освітній практиці;
- досвід європейських університетів щодо забезпечення якості вищої освіти;
- сучасна нормативно-правова база України щодо забезпечення якості вищої освіти;
- процедура ліцензування в системі забезпечення якості вищої освіти України;
- загальні відомості про стандарти вищої освіти та структуру освітніх програм;
- окремі напрями діяльності Національного агентства забезпечення якості вищої освіти;
- особливості акредитації освітніх програм та освітньої діяльності за цією програмою ЗВО України;
- окремі знання, уміння та навички експерта з акредитації освітніх програм.

Уміння:

- аналізувати освітні явища, процеси та факти з точки зору забезпечення якості вищої освіти;
- здійснювати аналіз якості діяльності учасників освітнього процесу;
- дотримуватись і реалізовувати на практиці стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG-2015);
- добирати та застосовувати ефективні методи і форми власного професійного саморозвитку в системі забезпечення якості вищої освіти;

– застосовувати набуті знання в процесі відбору до числа експертів з акредитації освітніх програм Національним агентством;

– проводити наукові дослідження за актуальною тематикою;

– ефективно працювати в команді та дотримуватись тайм-менеджменту.

Висновки з дослідження і перспективи.

Таким чином, обґрунтувавши зміст навчального спецкурсу та виокрепивши програмні результати навчання, вважаємо, що впровадження даного спецкурсу в навчальний процес здобувачів вищої освіти за магістерськими спеціальностями ЗВО уможливить удосконалення методики підготовки експертів з акредитації освітніх програм, що здійснюється Національним агентством.

З урахуванням того, що одними із ключових дискусійних питань в новій акредитаційній системі України на сьогодні є забезпечення Національним агентством необхідної кількості експертів, особливо серед здобувачів вищої освіти, пропозиція щодо впровадження даного спецкурсу забезпечить популяризацію про актуальні оголошення щодо конкурсного відбору експертів Національним агентством для здійснення акредитаційних експертиз освітніх програм ЗВО України серед здобувачів вищої освіти. Необхідно відмітити, що експерти з числа здобувачів вищої освіти можуть здійснювати функції експертів тільки під час статусу навчання та протягом одного року після його втрати. Таким чином, набір експертів із числа здобувачів вищої освіти періодично набуватиме актуальності.

Важливими критеріями відбору експертів серед науково-педагогічних (наукових) працівників є їх досвід педагогічної та методичної діяльності, наукова кваліфікація, займана посада, особистий авторитет, чого немає у здобувачів вищої освіти. Зазначимо, також, що у ЗВО України здобувачі вищої освіти безпосередньо чи через органи студентського самоврядування мало залучаються до процесу створення, періодичного перегляду чи вдосконалення освітніх програм та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Не менш важливими показниками для ефективного здійснення акредитаційних експертиз освітніх програм є знання концептуальних положень в системі забезпечення якості вищої освіти, сучасне розуміння особливостей організації навчального процесу в ЗВО та його нормативного забезпечення, правильне трактування особливостей нової акредитаційної системи в Україні тощо.

Тож, результатом вивчення запропонованого авторкою спецкурсу має стати сформованість у здобувачів вищої освіти окремих знань та умінь, які в подальшому можуть бути застосовані ними в процесі відбору до числа експертів, що здійснюється Національним агентством.

Перспективами подальших пошуків у напрямі дослідження є апробація запропонованого спецкурсу серед здобувачів вищої освіти усіх магістерських спеціальностей Національного університету «Львівська політехніка». А також, продовження пошуку шляхів удосконалення методики підготовки експертів з акредитації освітніх програм ЗВО України, що здійснюється Національним агентством, їхніх функціональних можливостей та професійних якостей.

Список літератури:

1. Гелеш А.В. Експерти як ключові учасники нової акредитаційної експертизи: дискусійні питання. *Молодий вчений*. 2020. № 2(78) лютий. С. 401–407.
2. Гелеш А.В. Електронний навчально-методичний комплекс (ЕНМК) з навчальної дисципліни «Державна система забезпечення якості вищої освіти» для студентів усіх спеціальностей Національного університету «Львівська політехніка» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. URL: <http://vns.lpnu.ua/course/view.php?id=8208> (дата звернення: 25.03.2020).
3. Гелеш А.В. Окремі аспекти підготовки експертів з акредитації освітніх програм в Україні // Implementation of modern science into practice. Abstracts of I International Scientific and Practical Conference. SH SCW «NEW ROUTE» Graz, Austria. 2020. Pp. 96–100. URL: <http://isg-conf.com>
4. Критерії оцінювання якості освітньої програми (додаток до Положення «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 11.07.2019 р. № 977, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.08.2019 р. за № 880/33851). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19> (дата звернення: 25.03.2020).
5. Наказ Міністерства освіти і науки України № 16 від 14.01.2002 р. «Про затвердження Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0081-02> (дата звернення: 25.03.2020).
6. Положення «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 11.07.2019 р. № 977, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.08.2019 р. за № 880/33851.
7. Порядок відбору та ведення реєстру експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для проведення акредитацій освітніх програм, затверджений протоколом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти № 16 від 27 листопада 2019 р.
8. Постанова Кабінету Міністрів України № 978 від 09.08.2001 р. «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001-п> (дата звернення: 25.03.2020).

References:

1. Gelesh, A.V. (2020). Experts as key participants in new accreditation expertise: discussion questions. *Young scientist*, no. 2(78) February, pp. 401–407.
2. Gelesh A.V. Electronic educational-methodical complex (ENMK) in the discipline “State System for Quality Assurance in Higher Education” for students of all specialties of the National University “Lviv Polytechnic” by the second (master's) level of higher education. URL: <http://vns.lpnu.ua/course/view.php?id=8208> (accessed date: 25.03.2020).
3. Gelesh A.V. Some aspects of training of experts on accreditation of educational programs in Ukraine // Implementation of modern science into practice. Abstracts of the I International Scientific and Practical Conference. SH SCW «NEW ROUTE» Graz, Austria. 2020. Pp. 96–100. URL: <http://isg-conf.com>
4. Criteria for evaluating the quality of the educational program (annex to the Regulation “On accreditation of educational programs under which higher education applicants are trained” dated 11.07.2019, No. 977, registered at the Ministry of Justice of 08.08.2019 under No. 880/33851). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19> (accessed date: 25.03.2020).
5. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 16 of 14.01.2002 “On Approval of the Regulations on the Expert Commission and the Procedure for Accreditation Examination”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0081-02> (accessed date: 25.03.2020).
6. Regulation on Accreditation of Educational Programs under which Higher Education Applicants are Trained No. 977 dated July 11, 2019, registered with the Ministry of Justice on August 8, 2019 under No. 880/33851.
7. The procedure for selection and maintenance of the register of experts of the National Agency for Quality Assurance for Higher Education for Accreditation of Educational Programs, approved by the protocol of the National Agency for Quality Assurance for Higher Education No. 16 of November 27, 2019.
8. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 978 of 09.08.2001 “On Approval of the Regulations on Accreditation of Higher Educational Institutions and Specialties in Higher Educational Institutions and Higher Professional Schools”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001> (accessed date: 25.03.2020).